

Koraljka Crnković

8. međunarodno natjecanje u poznavanju grčkog jezika

11. ožujka ove godine održano je 8. Međunarodno natjecanje u poznavanju grčkog jezika i civilizacije koje već tradicionalno organizira Ministarstvo prosvjete i religije Republike Grčke. Budući da je Hrvatska među prvim zemljama koje su se okupile u ovoj ideji, za učenike naših klasičnih gimnazija ovo je natjecanje – uz Državno natjecanje iz klasičnih jezika – još jedan način da pokažu svoje znanje i dugogodišnje bavljenje grčkim jezikom.

Ove se godine natjecanje proširilo na rekordan broj od 23 zemlje. Sudjelovali su učenici trećih i četvrtih razreda klasičnih gimnazija ili klasičnih odjeljenja iz Grčke, Cipra, Njemačke, Belgije, Francuske, Španjolske, Italije, Švicarske, Nizozemske, Austrije, Portugala, Rusije, Bugarske, Gruzije, Danske, Slovenije, Srbije, Rumunjske, Meksika, Irske, Češke, Hrvatske i Bosne i Hercegovine. Ovaj je broj zemalja sudionica zacjelo impresivan ako se prisjetimo samih začetaka ovog natjecanja kada se Hrvatska pridružila malenom broju sudionika i bila jedna od ukupno pet zemalja.

Kao i do sada, natjecanje se održalo od 10:00 do 13:00 istovremeno u svim zemljama sudionicama. Ako neka zemlja ima više škola, natjecanje se provodi odvojeno po školama, a samu provedbu i organizaciju prate koordinatori natjecanja.

Prema zaključcima koji su donešeni na saastanku svih koordinatora natjecanja održanom u rujnu lanjske godine u Ateni, ove su godine nešto promijenjene propozicije. S obzirom na velik broj obaveza koje imaju učenici maturalnih razreda i na činjenicu da se većina natjecanja odvija u istom periodu (a poznato je da učenici koji su izvrsni u klasičnim jezicima nerjetko sudjeluju na niz drugih natjecanja), te je učenicima vrlo teško kvalitetno se pripremiti za sva natjecanja, odlučeno je da će od ove godine na natjecanju sudjelovati i učenici trećih razreda. Budući da su tema natjecanja kao i tekst koji se ispituje poznati nekoliko mjeseci unaprijed, te je dovoljno vremena za kvalitetnu pripremu, učenici trećih razreda mogu ravnopravno sudjelovati sa



svojiim kolegama iz završnih razreda gimnazije. Učenici se mogu natjecati dvije godine za redom, no ako pobijedi učenik koji je i protekle godine (kao učenik trećeg razreda) pobijedio, nagrada će biti uručena prvom sljedećem učeniku. Dakako, sve s ciljem da se što većem broju učenika pruži mogućnost dobitka prve nagrade – petodnevno boravka u Grčkoj.

Na spomenutom sastanku koordinatora također su dogovorene i teme natjecanja, prema kanonu autora i djela – što je svaki koordinator iznio da se obrađuju prema programu klasičnih gimnazija u njegovoj zemlji.

Ovogodišnja tema natjecanja bio je Ksenofontov tekst iz *Memorabilia* 2.1.22-23. Osim prijevoda teksta učenici su odgovarali na pitanja razumijevanja i teksta, poznavanja sintakse i vokabulara, te su pisali esej na temu Odnos mladih prema starijima u antici i danas.

Po prvi puta ove godine, zajedno s učenicima Hrvatske, na natjecanju su sudjelovali i učenici Franjevačke klasične gimnazije iz Visokog u Bosni i Hercegovini.

Na natjecanju je ukupno sudjelovao 51 učenik i to 45 učenika iz 8 hrvatskih klasičnih gimnazija iz Zagreba, Splita, Sinja, Dubrovnika, Osijeka i Slavenskog Broda, te 6 učenika iz 1 klasične gimnazije Bosne i Hercegovine.

Lokalna komisija je odabrala po jedan najbolji rad iz svake škole, a centralna komisija grčkih klasičnih filologa pri Ministarstvu prosvjete i religije je među tim radovima odabrala najbolji rad pojedine zemlje. Ovogodišnjim laureatima proglašen je Marin Vukšić, učenik trećeg razreda Privatne klasične gimnazije u Zagrebu i Ivan Dilber, učenik četvrtog razreda Franjevačke klasične gimnazije iz Visokog. Oni su sa svojim mentorima, prof. Davidom Bronzović-Švenda, profesoricom klasičnih jezika u Privatnoj klasičnoj gimnaziji i fra Ivicom Studenovićem, profesorom klasičnih jezika u Franjevačkoj klasičnoj gimnaziji u Visokom na samom početku nove školske godine, od 1. do 5. rujna boravili u Grčkoj, gdje su im na svečanosti pod pokroviteljstvom (tadašnjeg) Premijerag. Konstantinosa Karamanlisa bile uručene priznanja. Naravno da je najveća nagrada učenicima sam vrlo bogato organiziran petodnevni boravak u Grčkoj, koji će im ostati kao prekrasna trajna uspomena koju će pamtili cijeli život.

Budući da je vrlo teško od toliko mnogo radova iz jedne zemlje izdvojiti samo jedan najbolji, ove je godine grčka komisija izdvojila još tri izuzetna rada za koje će posebne diplome biti uručene i učenicima: Ani Šušnjari, učenici Franjevačke klasične gimnazije iz Sinja, Ani Pleša, učenici Isusovačke klasične gimnazije iz Osijeka i Martinu Čuturi, učeniku Nadbiskupske klasične gimnazije iz Zagreba. Svim ostalim učenicima bit će dodijeljene diplome za sudjelovanje.

Na kraju ovog kratkog prikaza čestitamo svim učenicima sudionicima na pokazanom zavidnom poznavanju grčkog jezika i civilizacije, a njihovim mentorima na trudu i uspješnom prenošenju ljubavi prema antičkome svijetu, uz poziv da i dalje bodre svoje učenike i potiču ih da u što većem broju sudjeluju na natjecanju, jer – kao što nam kazuje stoljetni olimpijski duh – već je sudjelovanje samo po sebi čast i nagrada.

Maja Rupnik-Matasović Zločesti bogovi

»*Gods behaving badly*«,

Marie Phillips; Little, Brown and Company, New York, 2007.;
ISBN 978-0-316-06762-1, 293 str.

Zamislite da grčki bogovi žive u suvremenom Londonu. To je ideja na kojoj se zasniva roman Marie Phillips, *Gods behaving badly* (*Zločesti bogovi*), objavljen u prosincu 2007. u izdanju Little, Brown and Company. Mladoj Londončanki (rođena je 1976.g.) to je prvi roman. Ona je studirala antropologiju i može nama, čiji su predmet zanimanja klasični jezici, pokazati koliko čovjek može dobiti ako izade iz okvira znanstvenih knjiga vezanih usko uz svoju struku.

Ako vam je teško prihvatiti ideju grčkih bogova u modernom svijetu, razumijem. I meni je bilo. Prva tri poglavlja. Nakon toga radnja postane toliko opčinjavajuća da se više ne stigne razmišljati o sitnicama koje smetaju. Da, istina je da Artemida, zaštitnica mladunčadi zvijeri i ljudi, ona Artemida koja kod Eshila traži od Agamemnona da joj žrtvuje kćerku u zamjenu za sve nevine živote koji će stradati u trojanskom ratu, ta Artemida ne bi mogla mirno s prozora gledati kako dvojica starijih dječaka mlata mlađega. Istina je da u cjelokupnoj grčkoj mitologiji nije poznato da su Apolon i Afroditica ikad imali seksualnu vezu koja je u knjizi jedan od glavnih pokretača radnje. Ali takvi su detalji teško primjetni u duhovitoj i napetoj cjelini knjige. Uostalom, to i nije knjiga pisana za stručnjake. I to je jedan od razloga što ju, pogotovo meni koji je mitologija postala posao, čini očaravajućom. Podsjeća koliko je mitologija bila i može biti zabavna.

Neću puno o radnji, jer drugi dio čari knjige leži u njenoj nepredvidivosti. Tek ukratko o zapletu: većina olimpskih bogova živi u trošnoj londonskoj kući i iz neobjašnjivih razloga imaju tek ograničenu količinu moći. Naime, moći im slabe i ne mogu predvidjeti kada će im potpuno nestati ili kako da ih vrate, unatoč svesrdnim nastojanjima Atene. Problemi nastaju kad Apolon odluči pokrenuti vlastiti TV-show u kojem bi ljudima proricao budućnost. U isto vrijeme Afroditica mu se, uz nerado danu pomoć Erosa, odlučuje osvetiti zato što joj je jednom odbio svojom moći zagrijati vodu za tuširanje. Iz tih dviju naizgled beznačajnih odluka ispreplet će se niz događaja dostojan najpoznatijih grčkih mitova: bogovi koji preko smrtnika napakošćuju jedni drugima, Zeuseve munje koje udaraju iz vedra neba, junaci koji silaze u podzemni svijet kako bi na gornji svijet vratili svoje najdraže...

Detalji neophodni za razumijevanje, a možda nepoznati onima koji nisu odrasli čitajući grčke mitove umjesto priča za laku noć (a to vrlo vjerojatno čini veliku većinu stanovništva modernog svijeta) dani su neupadljivo. Zato je knjiga čitljiva svima, a ne sadrži dijelove objašnjavanja ili poučavanja koji bi radnju usporavali i činili ju dosadnom.